

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Міжнародні економічні відносини

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини
галузі знань 29 Міжнародні відносини
(2022 рік набору)

**ЗАТВЕРДЖЕННЯ ВЧЕНОЮ
РАДОЮ ННІ ЕУПІТ**

Голова вченої ради

 Алла СВІТЛИЧНА
(протокол № 1 від «1» вересня
2022 р.)

Програма атестації вводиться в дію з
«01» вересня 2022 р.

Директор Алла СВІТЛИЧНА
(розпорядження №69 від 1 вересня
2022 р.)

I. Преамбула

Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Міжнародні економічні відносини першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини.

1. ВНЕСЕНО кафедрою економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського державного аграрного університету «01» вересня 2022 р. протокол № 1.

2. РОЗРОБНИКИ:

1. Шкурупій Ольга Всеволодівна, д.е.н., професор
2. Дейнека Тетяна Анатоліївна, д.е.н., професор
3. Загребельна Ірина Леонідівна, к.е.н., доцент

© ПДАУ, 2022

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти	4
2. Вимоги до кваліфікаційної роботи	5
3. Оцінювання рівня якості підготовки здобувачів вищої освіти	7
4. Порядок присвоєння кваліфікації особам, які здобувають вищу освіту	9
5. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації	9

ВСТУП

«Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Міжнародні економічні відносини першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузь знань 29 Міжнародні відносини» (далі – Програма атестації) це унормовані та регламентовані методики, призначені для кількісного та якісного оцінювання відповідності сукупності здобутих здобувачами вищої освіти компетентностей (результатів навчання) вимогам вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр» галузі знань 29 Міжнародні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини та освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини першого рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузь знань 29 Міжнародні відносини.

Метою програми атестації здобувачів вищої освіти є методичне забезпечення встановлення відповідності фактичних результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньої-професійної програми.

Програма атестації встановлює:

- основні вимоги до атестації здобувачів вищої освіти;
- принципи формування і реалізації системи засобів атестації здобувачів вищої освіти;
- процедури та форми організації кваліфікаційних випробувань;
- процедури та критерії оцінювання якості підготовки здобувачів вищої освіти.

1. ВИМОГИ ДО АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1.1. Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності сукупності здобутих здобувачами вищої освіти компетентностей (результатів навчання) вимогам вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини та освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини першого рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

1.2. Атестація здійснюється на підставі оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей бакалавра з міжнародних економічних відносин відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій.

1.3. Принципами формування і реалізації методик, призначених для кількісного та якісного оцінювання рівня досягнутих результатів навчання та сформованості програмних компетентностей осіб, які пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини першого рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини є: уніфікація, комплексність, взаємозамінність та взаємодоповненість, актуальність, інформативність, дієвість, індивідуальність, диференційованість,

об'єктивність і відкритість, єдність вимог, предметність, інноваційність, валідність, варіативність.

1.4. Атестація здійснюється відповідно до вимог освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини першого рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузь знань 29 Міжнародні відносини у формі захисту кваліфікаційної роботи.

1.5. Атестація здобувачів вищої освіти щодо встановлення фактичної відповідності знань та умінь осіб компетентностям і результатам навчання, визначених у освітньо-професійній програмі Міжнародні економічні відносини першого рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузь знань 29 Міжнародні відносини, здійснюється Екзаменаційною комісією (далі – ЕК) з цього фаху, голова якої затверджується наказом ректора Полтавського державного аграрного університету.

2. ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Кваліфікаційна робота є підсумковою роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння здобувачами вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини першого рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузь 29 Міжнародні відносини, теоретичних знань та набуття практичної підготовки здатності до самостійної роботи за спеціальністю на первинних посадах відповідно до Національної рамки кваліфікацій.

2.2. Мета кваліфікаційної роботи – самостійне розв'язання складної задачі або комплексної проблеми у сфері міжнародних економічних відносин, що супроводжується проведенням досліджень та/або застосуванням інноваційних підходів та характеризується невизначеністю умов і вимог.

2.3. Кваліфікаційна робота – це вид атестації здобувачів вищої освіти, що передбачається на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини першого рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузь знань 29 Міжнародні відносини. Кваліфікаційна робота є самостійним теоретико-прикладним науковим дослідженням здобувача вищої освіти, що виконується ним на завершальному етапі здобуття повної вищої освіти та має засвідчити професійну зрілість випускника, виявити його загальнонаукову, загальнотеоретичну та спеціальну підготовку, уміння застосовувати набуті під час навчання знання для розв'язання конкретних наукових та практичних завдань і, відповідно, готовність до самостійної професійної діяльності.

2.4. Виклад змісту кожного питання кваліфікаційної роботи має бути цілісним, логічним, доказовим і пояснювальним та науково аргументованим. Кваліфікаційна робота повинна відповідати таким вимогам:

– системності аналізу проблеми відповідно до предмета наукового дослідження;

– обґрунтованості пропозиції з розв'язання спеціалізованих завдань за тематикою дослідження, що є актуальними для практики міжнародних економічних відносин;

– конкретності та чіткості виведення висновків;

– правильності оформлення;

– наявності необхідних супровідних документів.

2.5. Тема кваліфікаційної роботи має відображати проблематику міжнародних економічних відносин і конструюватися на основі нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у результатах навчання, що визначають складові професійної компетентності бакалавра.

2.6. Структура кваліфікаційної роботи передбачає такі складові: вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел, додатки.

2.7. Кваліфікаційна робота виконується обсягом 2,0-2,5 авторських аркушів (1 д.а. дорівнює 40 000 друкованих знаків, що відповідає 22 сторінкам друкованого тексту). Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$. Зважаючи на це, оптимальний обсяг основного текст роботи – 40 сторінок друкованого тексту і не більше 60. Рекомендована кількість використаних джерел – 20-30. Кількість додатків не обмежується.

Оформлення кваліфікаційної роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення»; оформлення списку використаних джерел – стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Процедурні вимоги щодо виконання, оформлення супровідних документів кваліфікаційної роботи та захисту в ЕК наведені у Методичних рекомендаціях до виконання кваліфікаційної роботи здобувачами ступеня вищої освіти «бакалавр» за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини першого рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузь знань 29 Міжнародні відносини. Відповідність оформлення кваліфікаційної роботи встановленим вимогам визначається шляхом проведення нормоконтролю науково-педагогічним працівником, що має відповідне навчальне навантаження.

2.8. При написанні кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен дотримуватись академічної доброчесності, а саме:

– здійснювати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

– дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– надавати достовірну інформацію про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну творчу діяльність.

Перевірка кваліфікаційних робіт на наявність запозичень з інших

джерел регламентується в Полтавському державному аграрному університеті Порядком про перевірку текстових документів (наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт) та Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату.

2.10. Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на відкритому засіданні ЕК.

3. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

3.1. Оцінювання якості підготовки бакалавра з міжнародних економічних відносин здійснюють члени ЕК на основі встановлених правил, принципів (об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності та компетентнісного підходу), критеріїв, системи і шкали оцінювання з використанням форм і методів діагностики, визначених програмою атестації з урахуванням рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей.

3.2. Об'єктом оцінювання якості підготовки бакалавра з міжнародних економічних відносин є рівень досягнення результатів навчання та набута система сформованих компетентностей бакалавра освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини, відтворені у процесі виконання кваліфікаційної роботи.

3.3. Результати оцінювання якості підготовки бакалавра освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини першого рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини слугують засобом ідентифікації того, що здобувач вищої освіти 1) має концептуальні знання з фаху, здобуті у процесі навчання та практичної підготовки; 2) вміє вирішувати спеціалізовані завдання та проблеми, що виникають у практиці сучасних міжнародних економічних відносин, через комплексне застосування теорій та наукових методів в умовах, яким властива невизначеність.

3.4. Критерії оцінювання захисту кваліфікаційної роботи:

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи в цілому;
- науковість стилю викладання;
- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;
- оформлення роботи відповідно до стандартів;
- повнота відповіді на запитання членів ЕК.

3.5. Результати захисту кваліфікаційних робіт оцінюються за використанням комплексної системи оцінювання: за 100-бальною, 4-бальною, та Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (за шкалою «А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F»):

1. «Відмінно» (A), (90-100). Тема розкрита повною мірою, в кваліфікаційній роботі міститься глибокий аналіз науково-практичної проблеми

та одержані автором значущі результати. Робота не містить помилок з інтерпретації засад теорії та методології дослідження; методика (інструментарій розрахунків) відповідає нормам коректності їх застосування; використані комп'ютерні програмні продукти. Виклад матеріалу логічний послідовний, у роботі наявні необхідні посилання на наукові та інформаційно-нормативні публікації, за результатами дослідження зроблені конкретні висновки. Кваліфікаційна робота оформлена відповідно до вимог. Під час захисту здобувачем вищої освіти продемонстровано глибоке розуміння змісту досліджуваних проблем, вміння застосовувати теоретичні положення для вирішення актуальних питань з практики міжнародних економічних відносин, доводити науково-теоретичні і практичні положення, що виносяться ним на захист. Відповіді на питання членів комісії з захисту кваліфікаційних робіт чіткі, правильні, обґрунтовані.

2. «Добре» (С, В), (74-89). Тема розкрита належним чином, робота містить необхідний аналіз практичних проблем, зміст яких констатують одержані автором результати. Робота відображає правильність інтерпретації засад теорії та методології дослідження; методика (інструментарій розрахунків) застосована на рівні визначення основних параметрів апарату дослідження та в цілому відповідає нормам коректності їх застосування; використані комп'ютерні програмні продукти. Виклад матеріалу логічний послідовний, у роботі наявні необхідні посилання на наукові та інформаційно-нормативні публікації, за результатами дослідження зроблені конкретні висновки. Кваліфікаційна робота оформлена відповідно до вимог; відхилення від встановлених норм незначні та некритичні. Під час захисту здобувачем вищої освіти продемонстровано розуміння змісту досліджуваних проблем, вміння застосовувати теоретичні положення для вирішення актуальних питань з практики міжнародних економічних відносин, доводити науково-теоретичні і практичні положення, що виносяться ним на захист. Відповіді на питання членів комісії з захисту кваліфікаційних робіт правильні та достатньою мірою обґрунтовані; незначні неточності у судженнях здобувача вищої освіти не впливають істотно на правильність трактування економічних категорій, визначальних теоретичних положень, емпіричних процесів і явищ, що відбуваються в сфері міжнародних економічних відносин.

3. «Задовільно» (Е, D), (64-73). Виставляється, якщо тема кваліфікаційної роботи розкрита, але наявна фрагментарність викладеного матеріалу; для практичного аналізу досліджуваної проблеми правильно застосовані необхідні методи, що визначені на рівні основних параметрів апарату дослідження; розрахунки виконані правильно, але у мінімально необхідному для опису досліджуваної проблеми обсязі та з мінімально необхідним залученням аналітичної інформації. Відповіді на питання членів комісії з захисту кваліфікаційних робіт підтверджують опанування здобувачем вищої освіти основного фактичного матеріалу, але формулювання причинно-наслідкових зв'язків між явищами і процесами не є достатньо точним; оперування фактами відбувається на рівні запам'ятовування; практична цінність роботи обмежена; візуальне супроводження роботи наявне, але недостатньою мірою наочне.

Кваліфікаційна робота в цілому оформлена відповідно до вимог; виявлені відхилення від встановлених норм не є критичними.

4. «Незадовільно» (FX, F), (1-59). Виставляється, якщо тема кваліфікаційної роботи не розкрита; зміст поданого в документі тексту не відповідає темі. Матеріал подано у суто описовій формі, викладений без логічної послідовності, фрагментарно; теорія та методологія застосовані з істотними порушеннями; основні параметри аналітичного апарату не визначені. Посилання на наукові та інформаційно-нормативні публікації, оформлені з грубими порушеннями та / або недостовірні. Оформлення кваліфікаційної роботи здійснено з істотними порушеннями встановлених норм і є критичними.

За умов, що зазначені, керівник фіксує оцінку «незадовільно» і кваліфікаційна робота до захисту не допускається. Оцінка «незадовільно» також може бути виставлена у випадку, якщо текст кваліфікаційної роботи фактично відповідає змістовним і формальним вимогам, і це дозволяє зробити подання екзаменаційній комісії щодо допуску до захисту, але в рамках зазначеної процедури (захисту кваліфікаційної роботи) здобувач вищої освіти не здатен дати правильні відповіді на питання членів комісії. Якщо здобувач вищої освіти не знає фактичного матеріалу, викладеного в кваліфікаційній роботі, не має теоретичних знань з ключових питань, що визначають основу професії, не вміє застосувати аналітичний апарат до оцінки процесів і явищ – наявні підстави до визнання кваліфікаційної роботи такою, що виконана несамотійно.

За результатами захисту кваліфікаційної роботи на закритому засіданні екзаменаційної комісії більшістю голосів приймає рішення щодо оцінки захисту і роботи.

4. ПОРЯДОК ПРИСВОЄННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, ОСОБАМ, ЯКІ ЗДОБУВАЮТЬ ВИЩУ ОСВІТУ

За результатами успішного захисту кваліфікаційної роботи ЕК приймає рішення про присвоєння кваліфікації бакалавра з міжнародних економічних відносин і про видачу здобувачу вищої освіти диплома встановленого зразка.

5. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ

«Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Міжнародні економічні відносини першого рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини сформована на основі таких нормативних документів:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;

2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;

3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 № 1648)

«Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>;

4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>;

5. Національний освітній глосарій: вища освіта. URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>;

7. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/03/292-mizhna-econom-vidnosyny-B.pdf>;

8. Освітньо-професійна програма Міжнародні економічні відносини першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузь знань 29 Міжнародні відносини URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9496/oppmev6092022.pdf>;

9. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Полтавському державному аграрному університеті URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproatestaciyuzd-obuvachivvyshchoiosvityupdau.pdf>;

10. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/polozhennyaprozapobigann-yagotovonasayt.pdf>;

11. Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Міжнародні економічні відносини першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини 29 Міжнародні відносини. URL: <https://www.pdau.edu.ua/content/zmist-pidgotovky-zvo-za-osvitnim-stupenem-bakalavr-zi-specialnosti-mizhnarodni-ekonomichni-3>

12. Порядок про перевірку текстових документів (наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт) на наявність заповнень з інших документів. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/poryadokproperevirkugotov-onasayt.pdf>